

Kitekintés a hazai nyugdíjpénztárak helyzetére 2009.

Vezető piaci szereplő a VIT

Villamosenergia-ipari
Társaságok
Nyugdíjpénztára

Bevezető

A nyugdíjpénztárak érdekképviseleti szerve a STABILITÁS Pénztárszövetség, amelyet a Magyarországon működő nyugdíjpénztárak hoztak létre. Ennek tagja a Villamosenergia-ipari Társaságok Nyugdíjpénztára is (továbbiakban: VIT).

A szövetség a pénztárak összesített adatai alapján minden negyedévben elemzést készített a pénztárak gazdálkodásáról. Ennek alapján készült az alábbi összefoglaló.

Az elemzés nem fedi le a teljes piacot, mivel a szövetségbe 16 magán és 28 önkéntes pénztár tartozik.

Piaci szereplők

A piacon általánosan elfogadott elvek alapján a nyugdíjpénztárak két piaci szegmense ismert:

- Banki-biztosító pénztárak
- Független, ágazati - munkáltatói pénztárak

A szegmentáció a két fajta pénztár alapításának, működésének elvein alapul. A szegmensek meghatározása megmutatja, hogy az első típusnál egy proffitorientált pénzügyi intézmény termékportfóliójának részeként, míg a másik esetben egy foglalkoztató juttatási rendszerének elemeként lehet jellemezni az adott pénztárat.

2009. évi teljesítmények, gazdasági eredmények

A magánnyugdíjpénztárak elsődleges célja a nyugdíjrendszer pilléréként az időskori jövedelembiztonság megteremtése. Olyan hosszú távú megtakarítási forma, amelynek keretében a pénztárak gyűjtik és felhalmozzák a tagok megtakarításait, befektetik azokat, és ezen befektetések hozamát visszajuttatják a tagok részére. A magyarországi magán- és önkéntes nyugdíjpénztárak tőkefedezeti rendszerek. Ez azt jelenti, hogy a felhalmozási időszakban a befizetések és az ezen elért hozamok nyújtanak majd fedezetet a nyugdíjszolgáltatásra, melynek mértéke a megtakarítási idő végén, az egyéni számlán felhalmozott megtakarítás mértékétől függ.

A VIT Nyugdíjpénztárnál 2009. január 1-jétől bevezetésre került a választhatós portfóliós rendszer (mind a magán, mind pedig az önkéntes ágazatban), azaz az életciklus alapú befektetési portfóliók rendszere. Ez csak a magán-nyugdíjpénztárak számára kötelező, méghozzá három portfólió kialakításával. A különböző portfóliók kockázatának mértéke jelentősen eltér egymástól, oly módon, hogy a nyugdíj időpontjához közeledve jelentősen csökken.

A pénztári teljesítményekre 2009-ben a végletek voltak jellemzőek. A gazdasági világválság 2009. első negyedévében érte el a mélypontját. A stabilizációs, gazdaságélénkítő intézkedések - többek között a FED lazító intézkedései - a második negyedévtől látványosan éreztették hatásukat. Visszatért a tőkepiacokra a likviditás, erősödött a befektetői bizalom. A globális piacon és a hazai tőkepiacon 2009. március óta az optimista hangulat töretlen, az indexek látványos emelkedést produkáltak. Ahogy 2008-ban az összes pénzügyi eszköz szinkronizált leértékelődését láttuk, úgy az elmúlt évben az árfolyamok erősödése is szinte minden eszközosztályt érintett. A kiváló nemzetközi befektetői hangulatnak köszönhetően a hazai állampapír-piac is stabilizálódott, majd a hazai monetáris lazítás eredményeként jelentős árfolyam-emelkedés zajlott le. Októbertől kezdődően óvatossá vált a piacok. Több olyan probléma is felszínre került - fejlett államok költségvetési helyzete, a piacokon likviditást biztosító állami intézkedések kereteivel kapcsolatos aggodalmak, jegybankok kamatpolitikája, inflációs nyomás, munkaerőpiaci adatok -, amelyek a további emelkedésnek gátat szabhatnak. Ennek megfelelően a pénz- és tőkepiacokat az "útkeresés", lassú oldalazás jellemezte.

Az elmúlt év jogszabályváltozásai a hazai állampapírba való befektetésekre ösztönöznék a pénztárakat. A nyugdíjpénztári portfóliókban a hazai állampapírok aránya relatív érteken ugyan csökkent, de abszolút érteken az állomány nem csökkent. Mindezek jelentősen rányomták bélyegüket a nyugdíjpénztári ágazatok teljesítményére.

Magánnyugdíjpénztári ágazat

1. Vagyon alakulása

2009. évi kiváló teljesítményeknek köszönhetően a STABILITÁS Pénztárszövetséghez csatlakozó 16 magánnyugdíjpénztári vagyon piaci értéke 745,6 Mrd forinttal, azaz 42,6%-al emelkedett.

Ezen belül a VIT Nyugdíjpénztár vagyona közel 6,5 milliárd Ft-tal (48,5%-al) növekedett.

(*piaci érteken, millió forint*)

STABILITÁS	2008.12.31	2009.12.31	2009-2008	2009/2008 (%)
1. Bank, Biztosító	1 612 482	2 311 683	699 200	43,4%
2. Ágazati, Munkahelyi	79 217	106 867	27 649	34,9%
3. Független	60 721	79 535	18 814	31,0%
4. ÖSSZESEN (1+2+3)	1 752 421	2 498 084	745 664	42,6%
ebből a VIT	13 340	19 803	6 463	48,5%

A befektetési teljesítmény a kedvező piaci tendenciákat tükrözi, amely megtámogatta a pénztári bevételek, valamint a működési és szolgáltatási kiadások egyenlegét is.

A magánnyugdíjpénztárépítkezések működési háttér szerinti piaci részesedése 2009-ben érdemben nem változott.

2. Taglétszám

Az ágazat taglétszáma több mint 122 ezer fővel növekedett, annak ellenére, hogy jelentős, közel 50.000 fő a tb-rendszerbe történő visszalépők száma.

Taglétszám

STABILITÁS (fő)	2008.12.31	2009.12.31	2009-2008	2009/2008 (%)
1. Bank, Biztosító	2 619 694	2 745 266	125 572	4,8%
2. Ágazati, Munkahelyi	54 385	53 541	-844	-1,6%
3. Független	81 523	79 430	-2 093	-2,6%
4. ÖSSZESEN (1+2+3)	2 755 602	2 878 237	122 635	4,5%
ebből a VIT	8 829	8 672	-157	-1,8%

Tagok megoszlása	2008.12.31	2009.12.31	2009-2008	2009/2008 (%)
1. Bank, Biztosító	95,10%	95,30%	0,20%	0,2%
2. Ágazati, Munkahelyi	2,00%	1,90%	-0,10%	-5,0%
3. Független	3,00%	2,80%	-0,20%	-6,7%
4. ÖSSZESEN (1+2+3)	100,00%	100,00%	0,00%	0,0%

Az ágazatok közötti taglétszám megoszlása 2008-ról 2009-re csak kismértékben változott. Az alábbi táblázatok részletesen mutatják a taglétszámváltozások összetevőit, amelyet a pénztárak működési háttéré alapján is részletezünk.

Magánpénztári létszám 2009	Bank, Biztosító	Ágazati, Munkahelyi	ebből: VIT	Független	ÖSSZESEN
I. Taglétszám időszak elején	2 619 694	54 385	8 829	81 523	2 755 602
A. Időszak alatti változás (6+9)	125 572	-844	-157	-2 093	122 635
1. Új belépő	183 570	1 216	212	1 869	186 655
2. Elhalálozott	2 650	61	16	102	2 813
3. Rokkant nyugellátottá vált	4 180	56	0	105	4 341
4. Öregségi nyugdíjra jogosulttá vált	31 807	1 085	132	1 200	34 092
5. Egyéb megszűnés	14 555	401	27	118	15 074
6. Új belépők és kilépők egyenlege (1-2-3-4-5)	130 378	-387	37	344	130 335
7. Átlépő más pénztárból	194 680	1 202	59	3 683	199 565
8. Átlépő más pénztárba	199 486	1 659	253	6 120	207 265
9. Átlépők egyenlege (7-8)	-4 806	-457	-194	-2 437	-7 700
II. Taglétszám időszak végén	2 745 266	53 541	8 672	79 430	2 878 237

A pénztári adatszolgáltatásban feltételezhetően a 4. és 5. sorok tartalmazzák azoknak a pénztártagoknak a számát, akik éltek a tb-rendszerbe történő egyszeri visszalépés lehetőségével.

Taglétszám

STABILITÁS (fő)	2008.Q4.	2009.Q1.	2009.Q2.	2009.Q3.	2009.Q4.
1. Bank, Biztosító	2 619 694	2 705 740	2 724 271	2 771 357	2 745 266
2. Ágazati, Munkahelyi	54 385	54 201	54 242	54 500	53 541
3. Független	81 523	83 087	82 010	82 014	79 430
4. ÖSSZESEN (1+2+3)	2 755 602	2 843 028	2 860 523	2 907 871	2 878 237

2009 utolsó negyedévében a magánnyugdíjpénztárak taglétszáma csökkent, de az előző évi záróhoz képest viszont növekedett. A szokásos fluktuáció mellett megjelent egy új, egyszeri elem: a társadalombiztosítási rendszerbe visszalépők. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés lehetőségét 2009 év végéig biztosította a vonatkozó jogszabály. Erre azoknak a pénztártagoknak volt lehetősége, akik önként váltak magánnyugdíjpénztár tagjává és 2008. december 31. napjáig betöltötték 52. életévüket. Az utolsó negyedévben szintén jelentősen emelkedett a pénztárt váltók aránya, amelyre magyarázat lehet az üzleti év végével összefüggő tagtoborzás intenzitása a különböző nyugdíjpénztáraknál.

3. Egy pénztártagra jutó vagyon

A Szövetségbe tartozó magánnyugdíjpénztárak esetében az egy pénztártagra jutó átlagos vagyon - a 2008. évi 637 ezer forintról - 2009. év végére 868 ezer forintra emelkedett. **A rangsorban a VIT az első helyen szerepel, itt az egy főre eső összeg 2 233 mFt.** Az egy pénztártagra jutó vagyon változásában továbbra is a befektetési teljesítmények domináltak, ugyanakkor fontos befolyásoló tényezők a jövedelemszínvonal (magasabb jövedelem, magasabb tagdíj), valamint a megtakarítási idő hossza. Mindez az átlagokban is megmutatkozik.

Egy tagra jutó vagyon mértéke (ezer forint)	2009.Q1	2009.12.31
Villamosenergia-ipari Társaságok	1 501,30	2 232,76
DIMENZIÓ	1 473,40	2 097,70
Honvéd	1 499,50	2 058,70
Vasutas	1 096,40	1 523,90
Budapest	1 114,00	1 489,80
MKB	1 143,20	1 468,50
Aranykor	731,3	1 045,30
AX+A	861,2	1 000,50
ING	658,9	877,7
AEGON	594,3	854,2
OTP	518,2	803,8
Allianz	558,7	733,4
ERSTE	519,1	724,9
Premium	512	665,4
Generali	512,8	536,4
Quaestor	317,4	506,5

4. Gazdálkodás

A gazdálkodás bemutatása során a bevételeket, a szolgáltatási kiadásokat, valamint a pénztárak költségszerkezetét mutatjuk be.

4.1 Bevételek

A STABILITÁS Pénztárszövetséghez csatlakozó magánnyugdíjpénztárak bevétele 2009-ben 329 904 464 ezer forint volt (VIT: 2 035 mFt). A bevétel a taglétszámváltozás és a tagok jövedelmének a függvénye.

Magánnyugdíjpénztári bevételek (ezer Ft)	2009.Q1	2009.Q2	2009.Q3	2009.Q4	2009. összesen
Bevételek (befizetések) összesen (1+2+3+4+5)	76 581 557	84 444 659	80 154 148	88 724 100	329 904 464
1. Azonosított, egyéni számlán jóváírt tagdíjbevételek	34 224 555	51 399 314	122 302 008	79 059 765	286 985 642
2. Egyéni számlán jóváírt egyéb, nem tagdíj jellegű bevételek	134 572	204 552	267 089	197 549	803 762
3. Azonosított, működési célra jóváírt bevételek	3 853 221	3 570 689	3 691 191	4 017 069	15 132 170
4. Azonosított, likviditási tartaléokra jóváírt bevételek összesen	38 155	63 875	98 459	58 017	258 506
5. Azonosítatlan befizetések (füaaó tételek) a tárgyidőszakban (állományváltozás)	38 331 054	29 206 229	-46 204 599	5 391 700	26 724 384
ebből: VIT bevétel összesen	520 646	633 896	439 117	441 139	2 034 798

A taglétszámváltozás - év elejétől 122 635 fővel növekedett - hatása elvileg pozitív, azonban a jövedelmekben a pozitív változások a válság következményeként időben elcsúszva jelentkeznek. A foglalkoztatottság csökkenése a bevételek esetében is éreztette hatását, ami az év második felében elmaradt az előző év hasonló időszakához képest.

A munkáltató által a tagdíjnak, legfeljebb a tagdíjalap 10%-áig történő kiegészítése, illetve a tag saját tagdíjának kiegészítése a kötelező tagdíjbevételek vetítve nem éri el az 1%-ot. Az ágazati, munkahelyi pénztárak esetében a munkáltatói tagdíjkiegészítés jelentősen eltér az átlagtól.

(ezer Ft)	2009.Q1.	2009.Q2.	2009.Q3.	2009.Q4.	Összesen.
A. Kötelező tagdíjbevételek	33 659 978	52 871 413	120 787 233	88 724 100	296 042 724
B. Tagdíj-kiegészítések (1+2)	827 386	846 183	1 399 350	816 114	3 889 033
1. Munkáltató által a tag javára történő kiegészítés	649 830	655 948	984 442	611 625	2 901 845
2. Tag saját tagdíjának kiegészítése	177 556	188 235	414 908	204 489	985 188
C. Tagdíj-kiegészítések / Kötelező tagdíjbevételek	2,46%	1,60%	0,70%	0,92%	1,31%
D. Munkáltatói / Kötelező tagdíjbevételek	1,93%	1,24%	0,82%	0,69%	0,98%
E. Tag saját / Kötelező tagdíjbevételek	0,53%	0,36%	0,34%	0,23%	0,33%

4.2 Szolgáltatási kiadások

Magánnyugdíjpénztárak (ezer Ft)	2009. Q1	2009. Q2	2009. Q3	2009. Q4	2009. összesen
1. Pénztár által folyósított szolgáltatás	1 054 461	1 007 270	660 058	619 962	3 341 751
2. Pénztári szolgáltatások folyósításával kapcsolatos kiadások	179	402	264	170	1 015
Összesen (1+2)	1 054 640	1 007 672	660 322	620 132	3 342 766
ebből VIT	41 921	103 920	87 309	417 411	650 561

A szövetséghez tartozó magánnyugdíjpénztárak által folyósított szolgáltatások összege 2008-ban nem érte el a 2,5 Mrd forintot, de a 2009-ben kifizetett összeg (3,3Mrd forint) a 2008. évi értékét jelentősen meghaladja. A magánnyugdíjpénztárak által folyósított szolgáltatások kivétel nélkül a pénztártag, illetve annak kedvezményezettje részére folyósított egyszögű kifizetések voltak. A 2009. évi növekedésben a szokásos fluktuáció mellett negatív hatásként itt is megmutatkozott a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépők és a pénztárt váltók hatása (magasabb folyósítási állomány miatt).

4.3 Költségszerkezet, díjterhelés

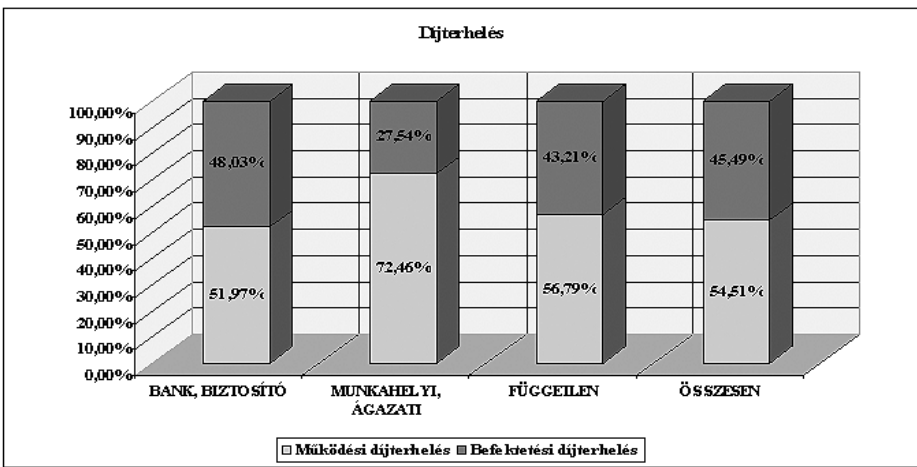
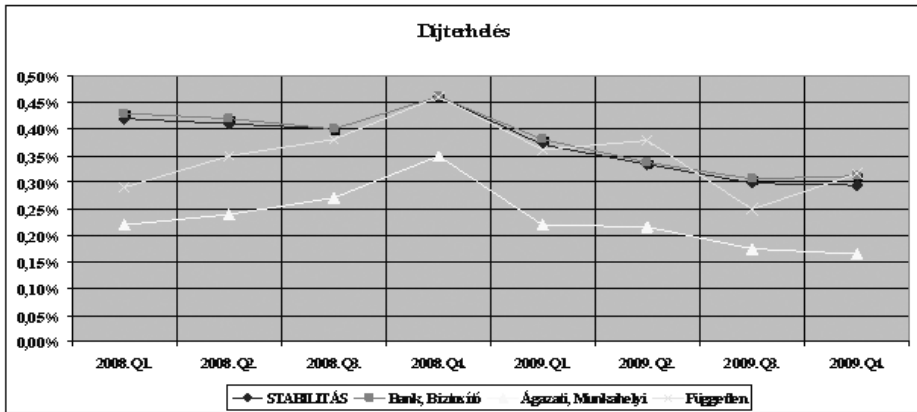
A magánnyugdíjpénztárak működési hatékonysága 2009-ben számottevően romlott, ennek eredményeként a működés mérleg szerinti vesztesége -1 457,5 millió forintra emelkedett az év végére. A hatékonysági problémák okozója egyrészt a működési bevételek csökkenése volt (a vonatkozó jogszabályi rendelkezés szerint 2009. január 1. napjától a tagdíjbefizetésekben működési célra levonható díjterhelés mértéke 4,5%-ra csökkent), másrészt a működéssel kapcsolatos költségek növekedése is befolyásolta az eredményt.

STABILITÁS magán ágazat (ezer Ft)	2009.Q1.	2009.Q2.	2009.Q3.	2009.Q4.	összesen	ebből VIT
1. Működéssel kapcsolatos bevételek	3 853 221	3 570 687	3 691 191	3 947 369	15 062 468	81 128
2. Működéssel kapcsolatos költségek	3 565 749	4 210 646	4 384 866	5 009 602	17 170 863	103 229
2.1. Anyagköltség	10 239	11 630	10 911	18 330	51 110	2 504
2.2. Pénztári alkalmazottak munkabére és közterhei	424 398	477 500	420 165	577 486	1 899 549	44 882
2.3. Pénztári tisztségviselők tiszteletdíja és közterhei	22 724	29 616	29 352	35 637	117 329	3 016
2.4. Tagszervezéssel kapcsolatos költségek	394 017	517 277	831 325	1 112 270	2 854 889	0
2.5. Adminisztrációs és nyilvántartási feladatot ellátó szervezetnek fiz. díjak	2 069 706	2 029 645	1 822 028	1 724 721	7 646 100	n.a
2.6. Marketing-, hirdetés-, propaganda- és reklámköltség	27 007	76 019	205 943	139 477	448 446	603
2.7. Felügyeleti díj	137 955	130 479	158 634	177 466	604 534	6 586
2.8. Garancia díj	108 071	398 190	332 793	379 945	1 218 999	7 107
2.9. Egyéb működési költségek	371 632	540 290	573 715	844 270	2 329 907	38 531
3. Szokásos működési tevékenység eredménye (1-2)	287 472	-639 959	-693 675	-1 062 233	-2 108 395	-22 101
4. Működés mérleg szerinti eredményel [1]	430 300	-491 192	-529 903	-964 377	-1 025 269	-4 032
5. Befektetésekkel kapcsolatos költségek	2 843 536	3 287 150	3 600 470	3 865 643	13 596 799	2 356
5.1. Portfólió-kezelési díj	2 484 574	2 932 553	3 108 502	3 374 800	11 900 429	
5.2. Letétkezelési díj	205 885	208 881	217 883	239 018	871 667	
5.3. Egyéb befektetésekkel kapcsolatos költség	153 077	145 716	274 08			

ri vagyon növekedett, ezzel egyenes arányban tovább növekedtek a portfóliókezelési díjak. A nagyobb taglétszámmal rendelkező pénztárak a méretükből adódóan hatékonyabb működést képesek megvalósítani. A tagdíjbevételeket érintő (működési tartalékban jóváírt) levonások, valamint a pénztári vagyon befektetésével kapcsolatban felmerülő költségek (fedezeti tartalékok, a tagok egyéni számláit terhelő) összegének a pénztár vagyonához történő viszonyításával számítható a pénztári megtakarítások díjterhelése. A díjterhelési mutató célja, hogy a pénztártagokat terhelő működési célú levonások és a befektetési költségek mértékét a pénztár vagyonára vetítve, egy számban kifejezve mutassa meg. A díjterhelési mutató nem egyezhet meg a tagdíjlevonások működési célú részével, mivel más a vetítési alap, az első esetben a tagdíjbefizetés, a második esetben a pénztár vagyon.

Díjterhelési mutatók	STABILITÁS	Bank, Biztosító	Ágazati, Munkahelyi	Független
2008.Q1.	0,42%	0,43%	0,22%	0,29%
2008.Q2.	0,41%	0,42%	0,24%	0,35%
2008.Q3.	0,40%	0,40%	0,27%	0,38%
2008.Q4.	0,46%	0,46%	0,35%	0,46%
2008. évi teljes díjterhelés	1,68%	1,72%	1,08%	1,48%
2009.Q1.	0,37%	0,38%	0,22%	0,36%
2009.Q2.	0,33%	0,34%	0,22%	0,38%
2009.Q3.	0,30%	0,31%	0,17%	0,25%
2009.Q4.	0,29%	0,31%	0,17%	0,32%

A befektetési díjterhelés mértéke az ágazati, munkahelyi (ebbe a kategóriába tartozik a VIT Nyugdíjpénztár is) és a független pénztárak esetében jelentősen alacsonyabb, amelynek magyarázata a portfóliókezelési díjak eltérő mértékében keresendő, az ezek a pénztárak alacsonyabb díj mellett tudtak portfóliókezelési szolgáltatásokat igénybe venni.

4.4 Portfólióösszetétel

A nyugdíjpénztári portfóliók összetétele, azok állományváltozása a bemutatott időszak tőkemozgásait, tranzakcióit, és a portfóliókban elhelyezett pénzügyi eszközök ártérteküléseiből adódó árfolyamváltozásokat is magában foglalja. A vonatkozó jogszabályi előírások 2009. január 1-jétől minden magánnyugdíjpénztár számára kötelezővé tették a választható portfóliós rendszer (VPR) - életciklus alapú befektetések - bevezetését. A fenti időponttól kezdődően "homogén" módon, minden pénztár számára ugyanazon feltételek mellett kell működni, amely lehetővé teszi a befektetési teljesítmények korrek összehasonlítását.

STABILITÁS Magánnyugdíjpénztárak (ezer Ft)	2009.Q1.	2009.Q2.	2009.Q3.	2009.Q4.
Portfólió összesen (ezer Ft)	1 776 943 669	2 050 580 973	2 395 772 203	2 498 084 425
Portfólió összesen (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12)	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
1. Bankszámlák és készpénz	3,11%	4,22%	1,78%	1,90%
2. Ép. összesen (2.1+2.2+2.3+2.4)	100,13%	95,80%	97,73%	99,49%
2.1. Kötvények	52,77%	52,98%	50,59%	52,19%
2.1.1 Magyar állampapír	48,09%	48,46%	46,85%	48,81%
2.1.2 Külföldi állampapír	0,18%	0,96%	0,62%	0,29%
2.1.3 Magyar vállalati kötvény	0,91%	0,59%	0,47%	0,26%
2.1.4 Külföldi vállalati kötvény	1,23%	1,00%	0,86%	0,83%
2.1.5 Magyar hitelintézeti kötvény	0,63%	0,46%	0,40%	0,74%
2.1.6 Külföldi hitelintézeti kötvény	1,74%	1,51%	1,39%	1,27%
2.2 Részvények	13,41%	12,23%	12,59%	12,54%
2.2.1 Magyar részvény	4,92%	4,32%	5,12%	6,14%
2.2.2 Külföldi részvény	8,49%	7,91%	7,47%	6,40%
2.3 Befektetési jegy, egyéb kollektív befektetési értékpapír	29,18%	26,66%	30,97%	31,52%
2.3.1 Magyar befektetési alap	17,96%	17,23%	19,80%	19,68%
2.3.2 Magyar ingatlan befektetési alap	0,54%	0,57%	0,60%	1,09%
2.3.3 Külföldi befektetési alap	10,20%	8,51%	10,19%	10,36%
2.3.4 Külföldi ingatlan befektetési alap	0,40%	0,29%	0,33%	0,31%
2.3.5 Egyéb kollektív befektetési ép.	0,08%	0,05%	0,06%	0,08%
2.4 Jelzáloglevél	4,77%	3,93%	3,58%	3,24%
2.4.1 Magyar jelzáloglevél	4,74%	3,90%	3,57%	3,23%
2.4.2 Külföldi jelzáloglevél	0,03%	0,02%	0,02%	0,01%
3. Határidős ügyletek	-0,43%	0,06%	0,00%	-0,02%
4. Opció ügyletek	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
5. Repóügyletek	0,64%	1,33%	0,06%	0,14%
6. SWAP ügyletek	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%
7. Ingatlan	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
8. Ép-kölcsönzési ügl. származó köv.	0,00%	0,11%	0,51%	0,04%
9. Kockázattökealap-jegy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
10. Egyéb, tőzsdén szabályozott piacon jegyzett ép.	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
11. Követelés értékpapír ügyletekből	3,86%	1,96%	2,08%	4,96%
12. Kötelezettségek ép. ügyletekből	-7,32%	-3,49%	-2,17%	6,51%

A táblázat alapján látható, hogy a készpénzállomány %-os megoszlása egész évben alacsony volt. Portfólión belül 2009 végére a vállalati kötvények aránya (hazai és nemzetközi) lecsökkent, ugyanakkor a hitelintézeti kötvények aránya növekedett. A részvény és részvény típusú pénzügyi eszközök portfólión belüli súlya nem változott. A közvetlen és közvetett részvénybefektetések ártértekülése pozitívan módosította az állományt. A származtatott eszközök portfólión belüli részaránya jelentéktelen. 2009 végén a hazai pénzügyi eszközök súlya 77,7%, míg a külföldi eszközök 22,3 %-ot tesznek ki a portfólión belül. A VPR legkisebb kockázati portfóliójának állományában a kockázatos eszközök aránya messze alatta maradt a jogszabály által megengedett limitnek.

Tavalyi évben a kedvezőtlen befektetési környezet miatt, illetve ezzel összefüggésben a rossz hozamteljesítményekre hivatkozva módosult a választható portfóliós rendszerben az egyes portfóliótípusokra előírt befektetési limitek elérésére kiírt határidő (az eredeti 2009. június 30. napja helyett 2011. június 30. napjára változott). A jogszabály módosítása a Kiegyensúlyozott és Növekedési portfóliók esetében azzal járt, hogy a kockázatos eszközökre előírt limiteket a pénztárak nem használták ki. A Kiegyensúlyozott portfólióban a részvény és részvény típusú befektetések aránya minimum 10 és maximum 40 % között mozoghat, ami 2009 végén 25% alatt maradt. Növekedési portfóliókban nagyobb volt a kockázattal való hajlandóság, mert ott a részvény típusú befektetések állománya meghaladta az 50%-ot.

5. Hozamok

A magánnyugdíjpénztárak hozamainak ágazati (19 pénztárt tekintve) vizsgálatára egy független aktuárius - Matits Ágnes - részletes elemzést készített, melyben az alábbi 5 mutatót vizsgálja:

- **Értékmegőrzés** = az éves hozam viszonya az inflációhoz. (Minősítő kategóriák: kiváló, jó, elfogadható, gyenge, rossz)
- **Rövidtávú vagyonkezelési teljesítmény** = az éves hozam viszonya az éves referencia hozamhoz. (Minősítő kategóriák: felültejesítő, megfelelő, elmaradó)
- **Veszteségkompenzálás** = A két éves (2008-2009) együttes hozam viszonya a két éves inflációhoz. (minősítő kategóriák: kiváló, jó, elfogadható, gyenge, rossz)
- **Vagyonkezelés hosszú távú hatékonysága** = a hosszú távú átlag hozam viszonya az azonos időszakra számolt átlagos referencia hozamhoz. (minősítő kategóriák: felültejesítő, megfelelő, elmaradó)
- **Hosszú távú értékmegőrzés** = a vagyonnövekedési mutató viszonya a 10 éves súlyozott átlagos inflációhoz. (Minősítő kategóriák: kiváló, jó, elfogadható, gyenge, rossz)

Minősítő kategóriák meghatározása:

- Kiváló:** Az infláció mértékét +5%-nál jobban meghaladó hozamú pénztár
- Jó:** Ha a pénztár éves hozama az inflációt legalább 1 %, de legfeljebb 5 %-kal haladja meg
- Elfogadható:** Ha a pénztár hozama az infláció mértékétől legfeljebb 1%-ban tér el
- Gyenge:** Ha a hozam az inflációtól több mint 1%-val elmarad, de pozitív
- Rossz:** Ha a pénztár hozama abszolút értéken negatív
- Felültejesítő:** ha a referenciahozamot a pénztár több, mint 1 százalékkal meghaladja
- Megfelelő:** ha a referenciahozamtól legfeljebb 1%-kal eltérő hozamú a pénztár
- Elmaradó:** a referenciahozamtól több, mint 1 százalékkal elmaradó hozamú pénztár.

Az elemző az 5 mutató alapján a következő rangsort állította fel.

Magánnyugdíjpénztári portfóliók minősítése a 2009. évben ismert hozammutatók alapján

Portfóliók	Rövidtávú teljesítmény Értékmegőrzés	Hosszútávú teljesítmény Referencia követés	2008. évi veszteségkompenzálása	Hosszútávú teljesítmény Referencia követés	Portfólió minősítése
VIT1	Kiváló	Megfelelő	Gyenge	Megfelelő	Jó
VIT2	Kiváló	Túltejesítő	Gyenge	Túltejesítő	Kiváló
VIT3	Kiváló	Túltejesítő	Elogadható	Túltejesítő	Kiváló
Vasutas1	Kiváló	Túltejesítő	Gyenge	Megfelelő	Jó
Vasutas2	Kiváló	Megfelelő	Gyenge	Megfelelő	Jó
Vasutas3	Kiváló	Megfelelő	Elogadható	Megfelelő	Jó
Ques tor 1	Kiváló	Elmaradó	Rossz	Megfelelő	Kiváló
Ques tor 2	Kiváló	Megfelelő	Gyenge	Megfelelő	Jó
Ques tor 3	Kiváló	Túltejesítő	Kiváló	Megfelelő	Elogadható
Dimenzió 1	Kiváló	Megfelelő	Kiváló	Megfelelő	Kiváló
Dimenzió 2	Kiváló	Megfelelő	Gyenge	Megfelelő	Jó
Dimenzió 3	Kiváló	Elmaradó	Rossz	Megfelelő	Elogadható
Életút1	Jó	Elmaradó	Jó	Megfelelő	Kiváló
Életút2	Kiváló	Elmaradó	Gyenge	Megfelelő	Jó
Életút3	Kiváló	Elmaradó	Gyenge	Túltejesítő	Jó
Honvéd1	Kiváló	Megfelelő	Jó	Megfelelő	Kiváló
Honvéd2	Kiváló	Elmaradó	Gyenge	Megfelelő	Jó
Honvéd3	Kiváló	Elmaradó	Rossz	Megfelelő	Elogadható
Postás1	Kiváló	Megfelelő	Gyenge	Megfelelő	Elogadható
Postás2	Kiváló	Elmaradó	Gyenge	Megfelelő	Jó
Postás3	Kiváló	Megfelelő	Jó	Megfelelő	Jó
ING 1	Kiváló	Megfelelő	Gyenge	Megfelelő	Elogadható
ING 2	Kiváló	Túltejesítő	Gyenge	Megfelelő	Elogadható
ING 3	Kiváló	Megfelelő	Rossz	Elmaradó	Elogadható
Ers te1	Jó	Elmaradó	Kiváló	Elmaradó	Jó
Ers te2	Kiváló	Megfelelő	Gyenge	Elmaradó	Elogadható
Ers te3	Kiváló	Túltejesítő	Rossz	Megfelelő	Elogadható
Aranyko r1	Kiváló	Elmaradó	Elogadható	Elmaradó	Jó
Aranyko r2	Kiváló	Elmaradó	Gyenge	Megfelelő	Elogadható
Aranyko r3	Kiváló	Elmaradó	Rossz	Megfelelő	Elogadható
AEG ON1	Kiváló	Elmaradó	Rossz	Megfelelő	Elogadható
AEG ON2	Kiváló	Elmaradó	Rossz	Megfelelő	Elogadható
AEG ON3	Kiváló	Elmaradó	Gyenge	Megfelelő	Elogadható
MKB1	Kiváló	Elmaradó	Gyenge	Megfelelő	Elogadható
MKB2	Kiváló	Elmaradó	Gyenge	Megfelelő	Jó
MKB3	Kiváló	Elmaradó	Gyenge	Elmaradó	Elogadható
OTP 1	Jó	Elmaradó	Gyenge	Megfelelő	Jó
OTP 2	Kiváló	Elmaradó	Gyenge	Megfelelő	Elogadható
OTP 3	Kiváló	Elmaradó	Rossz	Elmaradó	Elogadható
Évgyűrűk1	Jó	Elmaradó	Jó	Elmaradó	Jó
Évgyűrűk2	Kiváló	Túltejesítő	Rossz	Elmaradó	Gyenge
Évgyűrűk3	Kiváló	Elmaradó	Rossz	Megfelelő	Gyenge
AXA 1	Jó	Elmaradó	Kiváló	Megfelelő	Jó
AXA 2	Elogadható	Elmaradó	Gyenge	Elmaradó	Elogadható
AXA 3	Jó	Túltejesítő	Rossz	Túltejesítő	Gyenge
Budapest1	Jó	Túltejesítő	Rossz	Megfelelő	Gyenge
Budapest2	Kiváló	Elmaradó	Rossz	Elmaradó	Elogadható
Budapest3	Kiváló	Elmaradó	Gyenge	Elmaradó	Elogadható
Allianz1	Kiváló	Elmaradó	Rossz	Megfelelő	Gyenge
Allianz2	Kiváló	Elmaradó	Rossz	Megfelelő	Gyenge
Allianz3	Kiváló	Megfelelő	Gyenge	Megfelelő	Gyenge
Generali 1	Jó	Elmaradó	Jó	Elmaradó	Jó
Generali 2	Kiváló	Túltejesítő	Kiváló	Megfelelő	Elogadható
Generali 3	Jó	Elmaradó	Jó	Elmaradó	Jó
Prémium1	Jó	Elmaradó	Elogadható	Elmaradó	Jó
Prémium2	Elogadható	Elmaradó	Rossz	Elmaradó	Jó
Prémium3	Kiváló	Elmaradó	Jó	Elmaradó	Jó

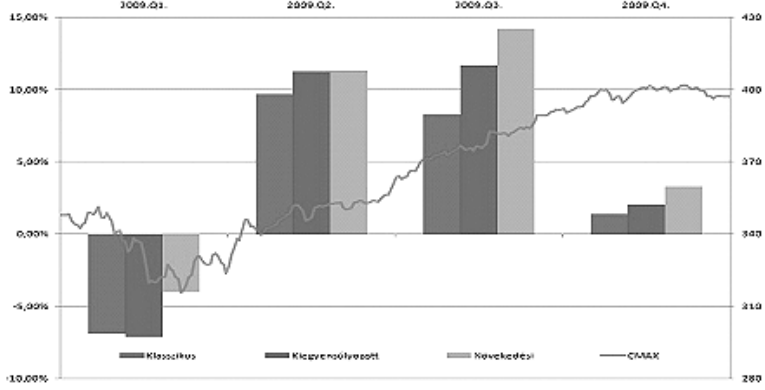
A táblázat alapján az alábbi megállapításokat lehet tenni:

- A portfóliók minősítése alapján a rangsort a VIT Nyugdíjpénztár vezeti! (Klasszikus portfólió minősítése: jó, a kiegyensúlyozott, valamint a növekedési portfóliók kiváló minősítést kaptak.)
- **Értékmegőrzés:** A pénztárak 2009 évben gyakorlatilag minden portfólióban a fogyasztói árszint mértékét általában jelentősen meghaladó hozamokat értek el. Ezt mutatja az, hogy a rövid távú értékmegőrzés szempontjából nincs gyenge vagy rossz minősítésű portfólió. Mindössze két portfólió lett "elfogadható" minősítésű, azaz olyan, amelynek nettó hozama csak nagyjából felel meg az éves pénzromlás mértékének. Az összes vizsgált portfóliónak a 77 százaléka kiváló minősítésű, azaz olyan, amelynek nettó hozama az inflációt több mint 5%-kal haladja meg. A VIT Nyugdíjpénztár ebben a mutatóban mindhárom portfólió esetében „Kiváló” minősítést ért el.
- **Rövidtávú vagyonkezelési teljesítmény:** magas azoknak a portfólióknak a száma, amelyek jelentősen (1%-nál nagyobb mértékben) elmaradtak a saját referenciahozamuktól. A 18 közül a klasszikus portfólióban 12, a kiegyensúlyozott portfóliók közül 11, a növekedési portfóliók között 10 hozama 1%-nál jobban elmaradt a saját referenciahozamától. A VIT Nyugdíjpénztár ennél a mutatónál a klasszikus portfólió esetében „Megfelelő”, a kiegyensúlyozott és növekedési portfólió esetében „Túltejesítő” minősítést ért el.
- **Veszteségkompenzálás:** A vizsgált 54 portfólió közül (csak 18 olyan volt, amelyek mindkét évben működtek, s mivel 2009 -ben már mind egyik a választhatós portfóliós rendszerben működött, összesen 18x3 portfóliót vizsgálhatunk) mindössze 11 esetében látunk pozitív reálhozamot, s mindössze 5 olyan pénztár van (Életút, MKB, Postás, Vasutas, VIT), ahol egyik portfólióban sem maradt a két éves hozam értéke a negatív tartományban, vagyis ahol a pénztárszintű veszteségkompenzáció valóban sikeresnek mondhatjuk.
- **Vagyonkezelés hosszú távú hatékonysága:** Nagyon bizonytalan befektetési környezetben kellett dolgoznia valamennyi pénztárnak. A vizsgált mindkét, egymástól nagyon különböző hozamlehetőséget rejtő évben azt látjuk, hogy a legjobb és legrosszabb éves nettó hozamok között akár a 20 százalékos(!) is meghaladja a különbség, s a két éves teljesítmények esetében még jobban széthúz a mezőny. A növekedési portfóliók esetében a legjobb két éves teljesítmény (+18%) és a legrosszabb (-19%) között 37% az eltérés! De még a klasszikus portfóliók között is igaz, hogy a két éves hozam terjedelme is meghaladja a 30%-ot. A VIT Nyugdíjpénztár ennél a mutatónál is a klasszikus portfólió esetében „Megfelelő”, a kiegyensúlyozott és növekedési portfólió esetében „Túltejesítő” minősítést ért el.
- **Hosszú távú értékmegőrzés:** Azt kell mondanunk, hogy 7 olyan portfólió van, amely 10 éves vagyonnövekedési mutatójának értékét „gyenge” minősítésűnek tarthatjuk. Ezen pénztárak 10 éves vagyonnövekedési mutatója ugyan pozitív, de több, mint 1 százalékkal elmarad a 10 éves pénzromlás mértékétől (minusz 1%-nál is gyengébb reálhozamot tudnak felmutatni). A VIT Nyugdíjpénztár ebben a mutatóban mindhárom portfólió esetében „Jó” minősítést ért el.

A Szövetségbe tartozó pénztárakat tekintve a következő megállapításokat tehetjük:

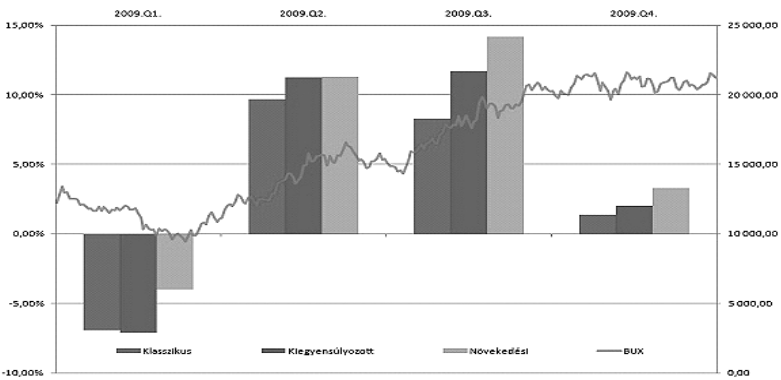
A hozamok szempontjából általánosságban elmondható, hogy 2009-ben a magánnyugdíjpénztári és önkéntes nyugdíjpénztári befektetési teljesítmények pozitívan alakultak. Ezzel a két ágazat teljesen "ledolgozta" a gazdasági válság során 2009 első negyedévének végéig felhalmozott veszteségeit. A pénztári portfóliók teljesítményei között továbbra is nagyon nagy a szóródás, ami a befektetési politikák, befektetési stratégiák sokszínűségére utal. Fontos szerepe van a befektetési teljesítmények alakulásában a kockázatkezelési technikáknak, és a portfóliók teljesítményeit jelentősen differenciálta a külföldi befektetések. A választható portfóliós rendszer - a 2008-2009. évi adatok tükrében - megfelelő választ ad az eltérő életkorokban feltételezhető befektetési preferenciákra. Kellően hosszú megtakarítási időtávot feltételezve, kockázatosabb eszközök tartása mellett nagyobb hozamkilátásokkal rendelkező portfólió kialakítására van lehetőség. A rendszer előnyei a 2009. évi hozamokban már érződnek. A portfóliókban jelenleg is a hazai eszközök vannak túlsúlyban, így a hazai gazdaság, és a hazai pénz- és tőkepiaci teljesítménye determinálja a pénztári hozamokat. Bár a kockázati profilban az új befektetési szabályok miatt jelentős változás következett be, a magas hazai állampapír állomány miatt, azok árfolyamhatása elsődleges a teljesítmény alakulásában. A magánnyugdíjpénztári választható portfóliók negyedéves átlaghozamait, illetve a hazai állampapír és részvényiaci teljesítményét bemutató grafikonok jól mutatják a fenti összefüggést.

Magánnyugdíjpénztári portfóliók negyedéves nettó hozamai VS. MAXC

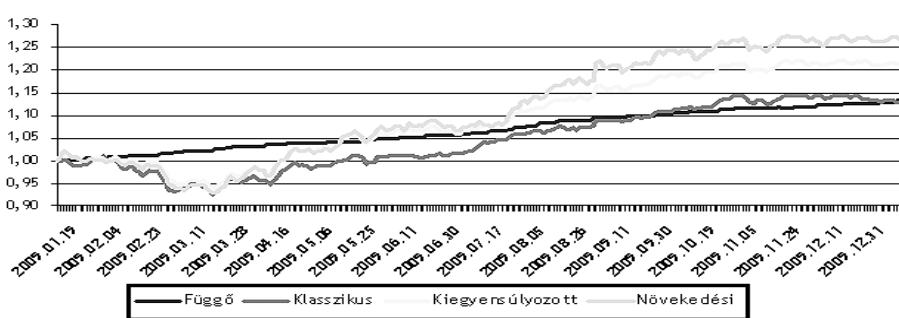
Az életciklus alapú befektetések bevezetésével a magánnyugdíjpénztári portfóliók kockázati kitétsége az elmúlt két évben érezhetően emelkedett. A pénzügyi-gazdasági válság következményeinek orvoslására 2008 végétől a kormányzat számos, a magánnyugdíjpénztári befektetéseket is érintő intézkedést hozott. A kockázatos eszközök minimumarányának teljesítésére vonatkozó rendelkezés megvalósítására hozott magánnyugdíjpénztári döntések nagymértékben hozzájárultak a teljesítmények szórásának megnövekedéséhez.

Magánnyugdíjpénztári portfóliók negyedéves nettó hozamai VS. BUX

VIT Magánnyugdíjpénztár 2009. évi hozamai és elszámoló egységeinek árfolyama

Egyes portfóliókra vonatkozó 2009. évi nettó hozamráta				
	Nettó hozamráta	Pénztári benchmark	Eltérés	Pénztárak átlaga
Klasszikus	12,92%	13,57%	-0,65%	11,45%
Kiegészítő	21,25%	18,90%	2,36%	17,42%
Növekedési	26,76%	25,20%	1,56%	25,62%

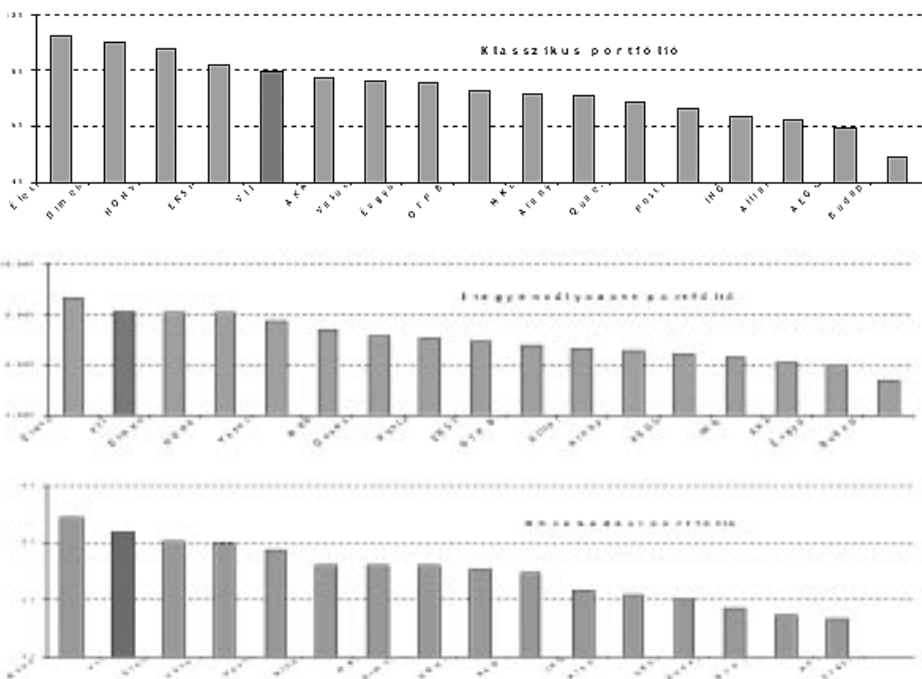
VIT Nyugdíjpénztár - 10 éves hozamok alakulása (2000-2009)

Egyes portfóliókra vonatkozó 10 éves nettó hozamráta			
	Nettó hozamráta	Pénztári benchmark	Eltérés
Klasszikus	7,97%	6,38%	1,59
Kiegészítő	8,10%	6,18%	1,92
Növekedési	8,35%	6,40%	1,95

Legjobb	9,29%	Életút klasszikus
Legrosszabb	4,00%	Évgyűrűk növekedési
Átlagos infláció	5,90%	

A 10 éves átlaghozamok alapján a VIT Magánnyugdíjpénztár portfóliói sorrendben az alábbi helyezéseket érték el.

Önkéntes nyugdíjpénztári ágazat

1. Vagyon alakulása

A STABILITÁS Pénztárszövetségbe 28 önkéntes nyugdíjpénztár tartozik. Összesített vagyonuk piaci értéke 2009-ben 109,3 Mrd forinttal, azaz 17,4%-al nőtt.

Az ágazati nyugdíjpénztárakon belül a VIT Nyugdíjpénztár vagyona 19,4%-kal (9,4 milliárd forinttal) emelkedett.

(piaci értéken, milliárd forint)				
STABILITÁS	2008.12.31	2009.12.31	2009-2008	2009/2008 (%)
1. Bank, Biztosító	436 373	522 907	86 533	19,8%
2. Ágazati, Munkahelyi	152 224	171 607	19 383	12,7%
3. Független	38 518	41 920	3 402	8,8%
4. ÖSSZESEN (1+2+3)	627 115	736 433	109 318	17,4%
ebből a VIT	48 335	57 713	9 377	19,4%

A 2009-es gazdasági válság hatása itt is megjelent a díjbevételek alakulásában (munkanélküliség emelkedése miatt kieső bevételek), továbbá az év utolsó hónapjaiban ismét emelkedett az önkéntes nyugdíjpénztárakból kiáramló megtakarítások összege (szolgáltatási és nem szolgáltatási kiadások). Ezzel szemben az utolsó negyedévben az egyéni befizetések - egyéni számlán jóváírt egyéb, nem tagdíj jellegű bevételek - szezonális hatása, illetve a továbbra is pozitív befektetési eredmény kompenzálta ezeket a kieső tételeket.

2. Taglétszám

A STABILITÁS önkéntes nyugdíjpénztárak taglétszám 2009 végére csökkent. Az elmúlt év során - működési háttértől függetlenül - minden pénztár ügyfeleket veszített. Ez továbbra is a rendszert "elhalgató" - 10 éves várakozási időt elérő vagy szolgáltatásban részesülő, megtakarításaik kifizetéséről rendelkező - tagokkal magyarázható. A kismértékű csökkenés annak köszönhető, hogy az új belépők száma az utolsó negyedévben emelkedett, míg a kedvező befektetési eredmények hatására a pénztárakkal szembeni bizalom folyamatosan erősödött.

STABILITÁS (fő)	2008.12.31	2009.12.31	2009-2008	2009/2008 (%)
1. Bank, Biztosító	1 027 214	1 035 625	8 411	0,8%
2. Ágazati, Munkahelyi	148 445	140 481	-7 964	-5,4%
3. Független	60 226	57 441	-2 785	-4,6%
4. ÖSSZESEN (1+2+3)	1 235 885	1 233 547	-2 338	-0,2%
ebből a VIT	31 928	30 447	-1 481	-4,6%

Tagok megoszlása	2008.12.31	2009.12.31	2009-2008	2009/2008 (%)
1. Bank, Biztosító	95,10%	95,30%	0,20%	0,2%
2. Ágazati, Munkahelyi	2,00%	1,90%	-0,10%	-5,0%
3. Független	3,00%	2,80%	-0,20%	-6,7%
4. ÖSSZESEN (1+2+3)	100,00%	100,00%	0,00%	0,0%

A banki, biztosítói háttérrel rendelkező pénztárak biztosítási tudták taglétszámárányos piaci részesedésüket a munkáltatói és független pénztárak hátrányára, ami annak tudható be, hogy arányaiban az utóbbiak taglétszámuk nagyobb hányadát veszítették el. Az alábbi táblázatok részletesen mutatják a taglétszámváltozások összetevőit, amelyet a pénztárak működési háttéré alapján is részletezünk.

Önkéntes pénztári létszám 2009	Bank, Biztosító	Ágazati, Munkahelyi	ebből: VIT	Független	ÖSSZESEN
I. Taglétszám időszak elején	1 027 214	60 226	31 928	148 445	1 235 885
A. Időszak alatti változás (6+9)	8 411	80 255	-1 481	-91 004	-2 338
1. Új belépő	74 314	94 955	1 489	-83 964	85 305
2. Szolgáltatásban részesült	30 917	6 285	1 612	3 881	41 083
3. Elhalálozott	2 073	365	77	167	2 605
4. Kilépő	30 309	7 574	1 286	2 567	40 450
5. Egyéb megszűnés	2 949	15		17	2 981
6. Új belépők és kilépők egyenlege (1-2-3-4-5)	8 066	80 716	-1 486	-90 596	-1 814
7. Átlépő más pénztárból	9 310	354	72	319	9 983
8. Átlépő más pénztárba	8 965	815	67	727	10 507
9. Átlépők egyenlege (7-8)	345	-461	5	-408	-524
II. Taglétszám időszak végén	1 035 625	140 481	30 447	57 441	1 233 547

Az önkéntes pénztáraknál a tagok mobilitása "hagyományosan" alatta marad a magánnyugdíjpénztári területnek. Ennek oka, hogy a tagborzításra szánt erőforrások korlátozottak. A pénztárt váltók aránya ennek megfelelően továbbra is nagyon alacsony, ami azt jelzi, hogy a tagok nem teljesítmény- és költségérzékenyek.

3. Egy pénztártagra jutó vagyon

Az önkéntes nyugdíjpénztárak esetében is igaz, hogy az egy pénztártagra jutó átlagos vagyon mértéke 2009-ben tovább emelkedett, 597 ezer forintra. Meg kell jegyezni, hogy az átlag emelkedése a befektetési tevékenység eredményességére, a szolgáltatási kiadások, és nem szolgáltatási jellegű kifizetések eredőjeként vezethető le, amellyel szemben továbbra is a csökkenő taglétszám áll. A munkahelyi, ágazati kasszák magas átlagai a munkáltatók támogatására vezethető vissza. Magas a támogatások, tagdíjkiegészítések mértéke, és ez megmutatkozik az egyéni számlákon jóváírt tagdíjfizetések magasabb hányadában is. Bár a táblázat alapján a VIT Nyugdíjpénztár nincs az első között, a magas taglétszám miatt az egy főre eső átlagos vagyon értéke itt is megközelíti a 2 millió forintot.

Egy tagra jutó vagyon mértéke (ezer Ft)	2009.Q1	2009.Q4
Artisjus	2 965,50	4 545,40
ELMŰ	1 908,20	2 519,40
Első Hazai	1 885,40	2 397,90
Chinoi	1 909,60	2 397,80
Taurus	1 615,40	2 107,30
Richter	1 638,40	1 874,90
Villamosenergia-ipari Társaságok	1 428,60	1 850,07
Mobilitás	1 221,90	1 609,70
Nyugdíjbiztosítási Dolgozók	825,3	1 121,80
Aranykorona	898	1 017,60
CIB	720,7	914,9
Danubius	680,1	890,8
Gyöngyház	733,4	888,8
Honvéd	654,6	856,9
MKB	642,1	815,6
Településszolgáltatók	598,3	780,6
Budapest	582,2	723,4
Vasutas	534	711,5
Aranykor	529,5	666,7
Quaestor	418,8	569
ING	397	527,9
K&H	408,3	492,8
OTP	355,4	489,6
AEGON	349,2	460,2
ERSTE	338,9	452,8
Allianz	355	446,8
AXA	387,5	440
Generali	226,6	288,5

4. Gazdálkodás

4.1 Bevételek

Az önkéntes nyugdíjpénztári bevételek az elmúlt év dinamikájának megfelelően alakultak az első fél év során. A harmadik negyedévben már érezhető volt a taglétszám egy éve tartó folyamatos csökkenése, a háztartások jövedelmi helyzetében bekövetkezett változás, a foglalkoztatottság csökkenése, amelynek eredményeként a tárgynegyedévi bevétel 16,7%-al maradt el a múlt év azonos időszakos bevételi adatától.

Önkéntes nyugdíjpénztári bevételek (ezer Ft)	2009.Q1	2009.Q2	2009.Q3	2009.Q4	ÖSSZESEN
Bevételek (befizetések) összesen (1+2+3+4+5)	20 068 422	22 923 678	19 456 490	25 242 186	87 690 776
1. Azonosított, egyéni számlán jóváírt tagdíj	14 879 114	18 518 889	16 514 458	20 185 245	70 097 706
1.1 Tagok által fizetett tagdíj	5 283 587	6 274 878	5 789 296	7 784 095	25 131 856
1.2 Munkáltatói tagdíj hozzájárulás	11 538 046	13 408 900	12 699 432	13 784 497	51 430 875
1.3. Meg nem fizetett tagdíjak miatti tartalékképzés (-)	2 433 535	3 293 452	2 986 935	4 003 266	12 717 188
1.4. Utólag befolyt tagdíjak	491 016	2 128 563	1 012 665	2 619 919	6 252 163
2. Egyéni számlán jóváírt egyéb, nem tagdíj jellegű bevételek	1 487 304	3 984 062	1 977 041	4 076 746	11 525 153
3. Azonosított, működési célra jóváírt bevételek	1 156 340	1 125 650	916 937	1 726 197	4 925 124
Ebből Működési célú adomány, támogatás	114 574	33 225	71 571	693 522	912 892
4. Azonosított, likviditási tartalékra jóváírt bevételek összesen	20 167	74 341	20 077	62 735	177 320
5. Azonosított befizetések (függő tételek) a tárgyidőszakban	2 525 497	-779 264	27 977	-808 737	965 473
ebből: VIT bevétel összesen	1 362 286	1 768 951	1 284 216	2 378 780	6 794 233

Megjegyzendő, hogy a munkahelyi, ágazati pénztáraknál, és a független pénztárak esetében a munkáltatói hozzájárulás mértéke kiemelkedően magas, többszöröse a tagok díjbefizetéseinek. A banki, biztosítói háttérrel működő, és a munkahelyi, ágazati pénztárak nem tagdíj jellegű bevételeként azonosított bevételei szintén számottevőek a negyedévben.

4.2 Szolgáltatási kiadások

Önkéntes nyugdíjpénztárak (ezer Ft)	2008.Q4.	2009.Q1	2009.Q2	2009.Q3	2009.Q4	Összesen:	VIT
Egyösszegű kifizetés	15 677 004	14 057 064	10 111 933	8 302 468	8 965 199	41 436 664	7 364 082
Járadékszolgáltatás	84 887	75 138	74 541	81 319	90 598	321 596	19 062
Szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások	14 818	18 122	16 495	14 271	13 546	62 434	
Összesen	15 776 709	14 150 324	10 202 969	8 398 058	9 069 343	41 820 694	7 383 144

Az önkéntes nyugdíjpénztárak a 2009-ben több mint 41 Mrd forint (VIT esetében: 7,383 Mrd Ft) nyugdíjszolgáltatásokkal kapcsolatos kifizetést teljesítettek. A szolgáltatások igénybevételére jogosult pénztártagok továbbra is szinte kivétel nélkül az egyösszegű kifizetéseket preferálják, járadékszolgáltatás igénybevételére ritkán kerül sor. Az egyösszegű kifizetésekre magyarázat lehet a gazdasági válságnak a háztartások pénzügyi helyzetére gyakorolt hatása, illetve a felhalmozott megtakarításokból vásárolható járadék alacsony színvonalára.

Önkéntes nyugdíjpénztárak (ezer Ft)	2008.Q4.	2009.Q1.	2009.Q2.	2009.Q3.	2009.Q4.	Összesen:
1. Várakozási idő letelte, de még a felhalmozási időszakon belüli kifizetés (2+3)	7 782 243	9 883 453	9 971 671	9 044 828	10 007 153	38 907 105
2. Hozamkifizetés	3 921 266	2 481 188	1 882 504	2 624 751	4 924 964	11 913 407
3. Tőkekifizetés	3 860 977	7 402 265	8 089 167	6 420 077	5 082 189	26 993 697
Hozamkifizetésben részesült tagok száma	21 058	8 147	6 930	8 034	13 618	36 729
Tőkekifizetésben részesült tagok száma	13 502	12 686	16 726	16 505	13 349	59 266
1 tagra jutó átlagos hozamkifizetés	186	305	272	327	362	317
1 tagra jutó átlagos tőkekifizetés	286	584	484	389	381	460

A nyugdíjcélú kifizetések mellett jelentősen bővült a nem szolgáltatási jellegű - felhalmozott hozam, illetve tőke terhére teljesített - kifizetések volumene. Az önkéntes ág esetében a tízéves várakozási időt már letöltött, illetve az azt rövid időn belül elérő tagok köre egyre növekszik. A felhalmozási időszakban kifizetés igénybevételére jogosultak, vagy egy éven belül jogosultá váló tagok száma (már eléri a tagság 50%-át) 2009-ben egyre bővül.

4.3 Költségszerkezet, díjterhelés

Az év során a pénztárak költségei folyamatosan növekedtek. A költségek éven belüli eloszlása ciklikusságot mutat, így amennyiben az összehasonlítást az előző év hasonló időszakával tesszük, a költségszínvonal ezen összehasonlításban is emelkedett.

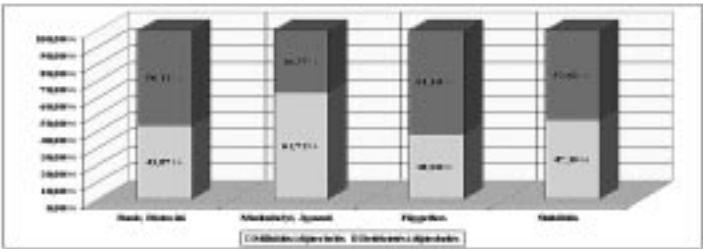
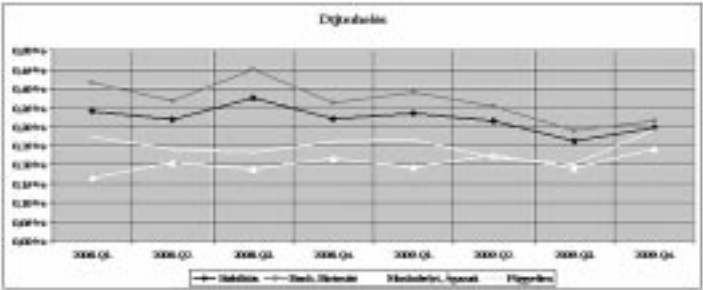
STABILITÁS önkéntes nyugdíjpénztárak (ezer Ft)	2009.Q1.	2009.Q2.	2009.Q3.	2009.Q4.	összesen	ebből VIT
1. Működéssel kapcsolatos bevételek	1 152 933	1 119 540	910 863	1 719 828	3 992 301	243 676
2. Működéssel kapcsolatos költségek	1 381 984	1 275 165	1 291 457	1 557 351	5 505 957	289 783
2.1. Anyagköltség	14 863	11 351	15 959	14 283	56 456	8 723
2.2. Pénztári alkalmazottak munkabére és közterhei	272 989	323 281	267 490	390 296	1 254 056	117 733
2.3. Pénztári tisztviselők tiszteletdíja és közterhei	46 175	50 653	47 508	56 128	200 464	8 858
2.4. Tagszervezéssel kapcsolatos költségek	131 177	127 824	272 207	230 357	761 565	0
2.5. Adminisztrációs és nyilvántartási feladatokat ellátó szervezetnek fizetett díjak	404 915	330 056	324 882	245 577	1 305 430	7 480
2.6. Marketing-, hirdetés-, propaganda- és reklámköltség	6 462	13 924	10 745	63 470	94 601	2 113
2.7. Felügyeleti díj	39 450	37 188	42 772	51 828	171 238	13 845
2.9. Egyéb működési költségek	465 953	380 888	309 894	505 412	1 662 147	131 031
3. Szokásos működési tevékenység eredménye (1-2)	-229 051	-155 625	-380 594	162 477	-602 793	-46 107
4. Működés mérleg szerinti eredménye[1]	-123 020	7 417	-249 279	251 882	-364 882	-16 054
5. Befektetésekkel kapcsolatos költségek	921 433	952 224	952 224	1 214 073	4 039 954	16 362
5.1. Portfólió-kezelési díj	818 990	837 176	837 176	1 055 363	3 548 705	
5.2. Letétkezelési díj	73 695	74 690	74 690	91 194	314 269	
5.3. Egyéb befektetésekkel kapcsolatos költség	28 748	40 358	40 358	67 516	176 980	
6. Összes költség (2+5)	2 303 417	2 227 389	2 314 855	2 771 424	9 545 911	306 145

A befektetésekhez kapcsolódó költségek a vagyon növekedésével arányosan növekedtek. A taglétszám folyamatosan csökkenése a tagdíjfizetést szüneteltető tagok számának növekedésével is indokolható. A működéssel kapcsolatos bevételek az év során folyamatosan csökkentek. A negyedéves működési célú bevételek csak a negyedik negyedévben fedezték a működéssel kapcsolatos költségeket, a szokásos működési eredmény ebben a ciklusban pozitív.

Ennél az ágazatnál is igaz az állítás, hogy a banki és biztosítói háttérű kasszák esetében a legnagyobb az átlagos díjterhelés mértéke. Azoktól lényegesen kisebb díjterhelés mellett működnek a munkáltatói, ágazati pénztárak, és a független pénztárak. A munkahelyi, ágazati pénztárak jelentős munkáltatói támogatás mellett finanszírozzák működésüket, ami jelentős költségelőny a banki, biztosítói háttérű kasszákkal szemben.

A fenti diagram alapján a befektetési és működési díjterhelés eloszlásának pénztárszintű átlaga 53 - 47%. A működési és befektetési díjterhelés eloszlása a banki, biztosítói kasszák esetében 44 - 56%, a független pénztáraké ehhez hasonlóan alakult 39-61%, míg a munkahelyi, ágazati kasszáknál 64 - 36%.

DÍJTERHELÉS	STABILITÁS	Bank, Biztosító	Ágazati, Munkahelyi	Független
2008.Q1.	0,34%	0,41%	0,17%	0,27%
2008.Q2.	0,32%	0,37%	0,21%	0,24%
2008.Q3.	0,37%	0,45%	0,19%	0,23%
2008.Q4.	0,32%	0,36%	0,22%	0,26%
2008. évi díjterhelés	1,35%	1,59%	0,78%	1,01%
2009.Q1.	0,33%	0,39%	0,19%	0,27%
2009.Q2.	0,31%	0,35%	0,23%	0,22%
2009.Q3.	0,26%	0,29%	0,19%	0,20%
2009.Q4.	0,30%	0,31%	0,24%	0,29%

4.4 Portfólióösszetétel

Az önkéntes ágazatban is a befektetések árfolyamváltozása, valamint a szolgáltatási és nem szolgáltatási kiadások csökkenése pozitívan támogatta a portfólió értékében bekövetkezett változást. Az önkéntes nyugdíjpénztári portfóliókban kis mértékben növekedett a készpénz és folyószámlaállomány, ezzel párhuzamosan csökkent a kötvények és részvények súlya. A hagyományosan konzervatív befektetési politikával rendelkező önkéntes pénztáraknál a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, illetve a hazai állampapírok portfólión belüli súlya továbbra is magas.

STABILITÁS Önkéntes nyugdíjpénztárak	2009.Q1.	2009.Q2.	2009.Q3.	2009.Q4.	VPR Q4	NVPR Q4
Portfólió összesen (ezer Ft)	589 949 273	650 207 222	717 982 424	736 433 323	452 524 829	283 908 494
Portfólió összesen (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10+11+12+13)	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
1. Bankszámlák és készpénz összesen	4,01%	5,02%	3,06%	3,36%	2,69%	4,42%
2. Értékpapírok összesen (2.1+2.2+2.3+2.4)	97,05%	93,30%	96,01%	96,23%	96,99%	95,02%
2.1. Kötvények	68,65%	68,16%	70,05%	69,50%	67,10%	73,33%
2.1.1 Magyar állampapír	64,57%	64,49%	66,72%	66,51%	64,13%	70,32%
2.1.2 Külföldi állampapír	0,69%	0,28%	0,47%	0,24%	0,38%	0,02%
2.1.3 Magyar vállalati kötvény	0,50%	0,42%	0,46%	0,53%	0,58%	0,44%
2.1.4 Külföldi vállalati kötvény	0,41%	0,43%	0,39%	0,32%	0,47%	0,08%
2.1.5 Magyar hitelintézeti kötvény	1,51%	1,23%	1,20%	1,20%	0,50%	2,33%
2.1.6 Külföldi hitelintézeti kötvény	0,97%	1,30%	0,81%	0,70%	1,05%	0,14%
2.2. Részvények	6,58%	6,00%	6,45%	6,15%	7,16%	4,55%
2.2.1 Magyar részvény	3,50%	2,99%	2,92%	3,39%	3,90%	2,58%
2.2.2 Külföldi részvény	3,08%	3,01%	3,53%	2,76%	3,26%	1,97%
2.3. Befektetési jegy, egyéb kollektív befektetési értékpapír	16,39%	14,26%	14,92%	16,23%	19,18%	11,51%
2.3.1 Magyar befektetési alap	8,77%	8,09%	7,83%	8,63%	12,60%	2,30%
2.3.2 Magyar ingatlan befektetési alap	0,99%	0,64%	0,67%	1,00%	1,08%	0,86%
2.3.3 Külföldi befektetési alap	6,42%	5,36%	6,26%	6,44%	5,25%	8,35%
2.3.4 Külföldi ingatlan befektetési alap	0,16%	0,13%	0,11%	0,11%	0,18%	0,00%
2.3.5 Egyéb kollektív befektetési értékpapír	0,06%	0,05%	0,05%	0,05%	0,08%	0,00%
2.4. Jelzáloglevél	5,43%	4,88%	4,59%	4,35%	3,55%	5,64%
2.4.1 Magyar jelzáloglevél	5,32%	4,76%	4,48%	4,28%	3,44%	5,61%
2.4.2 Külföldi jelzáloglevél	0,11%	0,11%	0,10%	0,08%	0,11%	0,02%
3. Határidős ügyletek	-0,40%	0,04%	0,02%	0,02%	0,03%	0,00%
4. Opció ügyletek	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
5. Repóügyletek	0,28%	1,04%	0,00%	0,04%	0,06%	0,00%
6. SWAP ügyletek	0,02%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
7. Ingatlan	0,95%	0,87%	0,79%	0,66%	0,99%	0,14%
8. Tagi kölcsön	0,17%	0,17%	0,15%	0,16%	0,14%	0,19%
9. Értékpapír-kölcsönzési ügyletekből származó követelések	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
10. Kockázattólkealap-jegy	0,00%	0,00%	0,29%	0,00%	0,00%	0,00%
11. Egyéb, tőzsdén vagy más szabályozott piacon jegyzett értékpapír	0,03%	0,03%	0,11%	0,00%	0,00%	0,00%
12. Követelés értékpapír ügyletekből	3,63%	2,84%	2,43%	1,41%	2,10%	0,30%
13. Kötelezettségek értékpapír ügyletekből	-5,73%	-3,32%	2,51%	1,88%	3,01%	0,08%

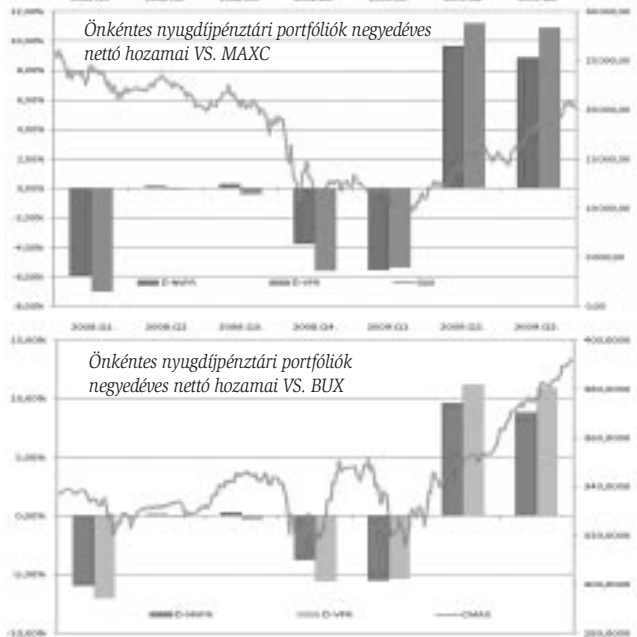
Azok a pénztárak ahol magán ágon a választható portfóliós rendszert bevezették, ott az önkéntes pénztáraikban is követték ezt a példát. Ez együtt járt a kockázatosabb eszközök fokozatos felül súlyozásával is. 2009-ben újra a kockázatkerülés, minimális kockázatvállalás jellemezte a választható portfóliós rendszert nem működtető pénztárakat. Az összesített portfólió deviza és földrajzi kitétsége, továbbra is nagyon alacsony. Év végén a hazai pénzügyi eszközök súlya 87%, míg a külföldi eszközök aránya csak 12% volt, amely messze elmarad a magánnyugdíjpénztári ágazattól.

5. Hozamok

Az önkéntes pénztári portfóliókban az állampapírok súlya a meghatározó, az egyportfóliós modellben működő önkéntes nyugdíjpénztáraknál a legmagasabb ez az arány. A részvénytípusú eszközök enyhé felül súlyozása, illetve az állampapír-befektetések esetében a lejárat szerkezet relatíve kis eltérései is komoly különbségeket okoztak a teljesítményekben.

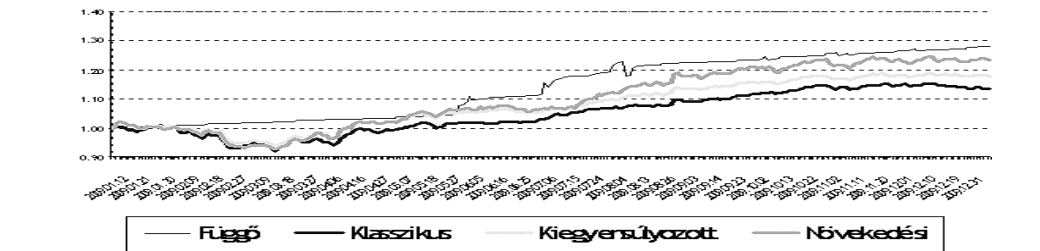
Az átlagtol való eltérés a különböző eszközösszetétel miatt magas, főleg a választható portfóliós rendszert nem működtető pénztárak esetében.

Az önkéntes nyugdíjpénztárak portfólióinak negyedéves átlaghozamait, illetve a hazai állampapír és részvényt piac teljesítményét bemutató grafikonok jól illusztrálják, hogy a teljesítmények elsősorban a hazai állampapírpiac teljesítményéhez igazodnak (a portfóliók domináns eleme a hazai állampapír).

VIT Önkéntes nyugdíjpénztár 2009. évi hozamai és elszámoló egységeinek árfolyamai

Egyes portfóliókra vonatkozó 2009. évi nettó hozamráta			
	Nettó hozamráta	Pénztári benchmark	Eltérés
Klasszikus	13,63%	13,57%	0,07
Kiegyensúlyozott	17,61%	18,90%	-1,29
Növekedési	23,36%	25,20%	-1,84
			16,76%

VIT Nyugdíjpénztár - 10 éves hozamok alakulása (2000-2009)

Egyes portfóliókra vonatkozó 10 éves nettó hozamráta			
	Nettó hozamráta	Pénztári benchmark	Eltérés
Klasszikus	8,39%	8,19%	0,20
Kiegyensúlyozott	8,10%	7,98%	0,12
Növekedési	8,23%	8,21%	0,02
Legjobb	9,90%	Első Orsz. Iparszöv. (nincs VPR)	
Legrosszabb	3,77%	AXA Fialatos Lendület portf.	
Átlagos infláció	5,90%		

Az önkéntes ágazati összehasonlítás a nagyszámú piaci szereplő és az áttekinthetőség miatt csak a nagyobb - 6 milliárd forint feletti - vagyonnal rendelkező pénztárakat tartalmazza. A 10 éves átlaghozam sorrendjében a VIT Önkéntes Nyugdíjpénztár Klasszikus portfóliója a 2., a Kiegyensúlyozott portfóliója a 3., a Növekedési portfóliója a 2. helyen szerepel! Szenzációs eredmény!

Klasszikus jellegű portfóliók	2009. évi hozam	10 éves átlaghozam	10 éves átl. realhozam
1. Életút Első Országos Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	9,68%	8,71%	2,81%
2. Villamosenergia-ipari Társaságok Nyugdíjpénztára - önkéntes pénztári ág	13,63%	8,39%	2,49%
3. Honvéd Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	11,42%	8,01%	2,11%
4. Mobilitás Nyugdíjpénztár	20,35%	7,48%	1,58%
5. OTP Önkéntes Nyugdíjpénztár	9,10%	7,18%	1,28%
6. Aranykor Országos Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	11,75%	7,04%	1,14%
7. Generali Nyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	11,17%	6,48%	0,58%
8. ING Önkéntes Nyugdíjpénztár	10,63%	6,47%	0,57%
9. AEGON Magyarország Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	9,87%	5,87%	-0,03%
10. Budapest Országos Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár *	10,82%	5,76%	-0,14%
11. AXA Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	5,07%	5,17%	-0,73%

Kiegyensúlyozott jellegű portfóliók	2009. évi hozam	10 éves átlaghozam	10 éves átl. realhozam
1. Vasutas Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág *	18,23%	8,17%	2,27%
2. Életút Első Országos Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	22,60%	8,14%	2,24%
3. Villamosenergia-ipari Társaságok Nyugdíjpénztára - önkéntes pénztári ág	17,61%	8,10%	2,20%
4. ELMŰ Nyugdíjpénztár *	14,45%	7,67%	1,77%
5. Honvéd Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	19,83%	7,49%	1,59%
6. Allianz Hungária Nyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág *	15,20%	7,47%	1,57%
7. Postás Kiegészítő Nyugdíjpénztár *	13,87%	7,27%	1,37%
8. Erste Bank Országos Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág *	13,69%	7,10%	1,20%
9. MKB Nyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág *	14,57%	7,04%	1,14%
10. Aranykor Országos Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	17,06%	6,93%	1,03%
11. Mobilitás Nyugdíjpénztár	18,19%	6,75%	0,85%
12. OTP Önkéntes Nyugdíjpénztár	22,45%	6,59%	0,69%
13. ING Önkéntes Nyugdíjpénztár	20,43%	6,42%	0,52%
14. Generali Nyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	15,65%	6,05%	0,15%
15. AXA Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	14,69%	5,88%	-0,02%
16. AEGON Magyarország Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	15,03%	5,49%	-0,41%

Növekedési jellegű portfóliók	2009. évi hozam	10 éves átlaghozam	10 éves átl. realhozam
1. Életút Első Országos Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	23,99%	9,56%	3,66%
2. Villamosenergia-ipari Társaságok Nyugdíjpénztára - önkéntes pénztári ág	23,36%	8,23%	2,33%
3. AEGON Magyarország Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár - önkéntes pénztári ág	26,79%	8,01%	2,11%
4. ING Önkéntes Nyugdíjpénztár	27,66%</		